

ยศวรณ อรรถจิตร 2549: ปัจจัยการดำรงอยู่ของชุมชนดั้งเดิมในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
ปริญญาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อมมหบัณฑิต สาขาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม
ภาควิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวิณี บุญธรรม, Ph.D. 233 หน้า
ISBN 974-16-1771-2

การวิจัยฉบับนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จากสมัยกรุงธนบุรีจนถึงปัจจุบันทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม รวมถึงแผนพัฒนา, กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกชุมชนดั้งเดิมมาเป็นกรณีศึกษา 3 ชุมชน คือ ชุมชนตรอกข้าวเม่า, ชุมชนมัสยิดหลวงอันซอริช ชุนนะห์และชุมชนวัดไชยทิศ เพื่อเปรียบเทียบหาปัจจัยการดำรงอยู่ของชุมชนดั้งเดิมในเขตบางกอกน้อย และสร้างแนวทางพัฒนาให้สอดคล้องกับชุมชนดั้งเดิมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำราวิชาการ เอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการสำรวจ สัมภาษณ์ที่ศึกษาและการสัมภาษณ์กรรมการชุมชน, เจ้าหน้าที่เขต และ/หรือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของชุมชน โดยนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบทั้ง 3 ชุมชน

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าปัจจัยการดำรงอยู่ของชุมชนดั้งเดิมในเขตบางกอกน้อยที่เป็นกรณีศึกษา 3 ชุมชน ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยกายภาพของที่ตั้งชุมชน ได้แก่ ที่ตั้ง ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบเส้นทางคมนาคมทั้งทางน้ำและทางบก การเข้าถึงพื้นที่ชุมชนรวมทั้งสภาพพื้นที่โดยรอบที่แวดล้อมชุมชน, ปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ทางสังคม ศาสนา ความผูกพันร่วมกัน การจัดระเบียบสังคมภายในชุมชน, ปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ แผนและนโยบายด้านต่าง ๆ หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน รวมทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานกับชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนมีความชัดเจนของความเป็นชุมชนดั้งเดิมที่เป็นรูปธรรมแตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าชุมชนวัดไชยทิศและชุมชนมัสยิดหลวงอันซอริช ชุนนะห์ มีความชัดเจนของความเป็นชุมชนดั้งเดิมมากกว่าชุมชนตรอกข้าวเม่า

ส่วนแนวทางการพัฒนานั้นปัจจัยภายในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรตามแนวปรัชญาการพัฒนาชุมชนเป็นหลัก โดยการจัดทำแผนต้องคำนึงถึงนโยบายการวางแผนและการออกแบบที่เหมาะสมกับชุมชน, การบริหารจัดการที่ดีรวมทั้งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและการใช้กฎหมายเพื่อเสนอข้อเสนอแนะในการพัฒนาโดยยึดหลักพัฒนาเพื่อการดำรงอยู่ของชุมชนดั้งเดิมซึ่งต่อ ยอดจากรากเหง้าเดิมของชุมชน

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ